

CUPRINS

CAPITOLUL I. DREPTUL MUNCII – RAMURĂ DE DREPT	1
<i>Secțiunea 1. Noțiune și obiect</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Trăsături caracteristice raportului juridic de muncă</i>	3
<i>Secțiunea a 3-a. Flexisecuritatea raportului juridic de muncă</i>	4
<i>Secțiunea a 4-a. Formele raporturilor juridice de muncă</i>	8
§1. Munca prestată în afara unor raporturi juridice de muncă	9
§2. Munca prestată în cadrul unor raporturi juridice de muncă	9
2.1. Raporturile de muncă (de serviciu) ale funcționarilor publici	9
2.2. Raporturile de muncă ale soldaților și gradaților profesioniști	11
2.3. Raporturile de muncă ale magistraților	12
2.4. Raporturile de muncă ale membrilor cooperatori	13
2.5. Raporturile de muncă ale preoților	14
2.6. Raporturile de muncă ale membrilor corpului diplomatic și consular	15
2.7. Raporturile de muncă ale consilierilor juridici	15
2.8. Situația avocaților salariați în interiorul profesiei	16
2.9. Situația notarilor stagiați	18
2.10. Situația executorilor judecătorești stagiați	18
<i>Secțiunea a 5-a. Izvoarele dreptului muncii</i>	19
§1. Izvoare comune	19
§2. Izvoare specifice	20
§3. Raportul dintre normele O.I.M. și dreptul european al muncii	22
<i>Secțiunea a 6-a. Principiile specifice dreptului muncii</i>	22
§1. Neîngrădirea dreptului la muncă	23
§2. Egalitate de tratament față de toți salariații și angajatorii	24
§3. Garantarea negocierii colective și individuale	24
§4. Protecția salariaților	25
§5. Buna-credință în muncă	25
§6. Asocierea liberă a salariaților și a angajatorilor	25
§7. Garantarea dreptului la grevă	26
<i>Secțiunea a 7-a. Dreptul muncii și alte ramuri de drept</i>	26
§1. Corelația dreptului muncii cu dreptul constituțional	27
§2. Corelația dreptului muncii cu dreptul civil și dreptul procesual civil	27
§3. Corelația dreptului muncii cu dreptul administrativ	29
§4. Corelația dreptului muncii cu dreptul securității sociale	30
§5. Corelația dreptului muncii cu dreptul penal și dreptul procesual penal	31
§6. Dreptul penal al muncii	31

CAPITOLUL AL II-LEA. DIALOGUL SOCIAL	35
<i>Secțiunea 1. Evoluția conceptuală și a reglementărilor în materie de dialog social</i>	35
§1. La nivelul Organizației Internaționale a Muncii	35
§2. La nivelul european	37
<i>Secțiunea a 2-a. Conceptul de dialog social</i>	40
<i>Secțiunea a 3-a. Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social</i>	41
<i>Secțiunea a 4-a. Consiliul Economic și Social</i>	42
§1. Structura	42
§2. Competența și atribuțiile	43
<i>Secțiunea 5-a. Comisiile de dialog social la nivelul administrației publice centrale și la nivel teritorial</i>	44
<i>Secțiunea a 6-a. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă</i>	45
§1. Natura juridică	45
§2. Obiectivele și atribuțiile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă	45
<i>Secțiunea a 7-a. Sindicatele</i>	47
§1. Sediul materiei, definiții și trăsături caracteristice	47
§2. Principii	49
§3. Categoriile de persoane care nu se pot constitui și/sau adera în sindicate	50
§4. Personalitatea juridică. Patrimoniu. Reorganizare și dizolvare	50
§5. Conducerea organizațiilor sindicale	51
§6. Atribuțiile organizațiilor sindicale în domeniul raporturilor juridice de muncă	52
<i>Secțiunea a 8-a. Reprezentanții salariaților</i>	54
§1. Noțiuni generale	54
§2. Atribuții	54
<i>Secțiunea a 9-a. Patronatele</i>	55
§1. Sediul materiei. Definiție	55
§2. Constituire. Dobândirea personalității juridice. Patrimoniu. Dizolvare	55
§3. Drepturile și obligațiile organizației patronale	57
§4. Conducerea organizațiilor patronale	57
§5. Atribuțiile organizațiilor patronale în domeniul raporturilor de muncă	58
 CAPITOLUL AL III-LEA. CONTRACTUL COLECTIV DE MUNCĂ	 59
<i>Secțiunea 1. Noțiune și trăsături caracteristice</i>	59
<i>Secțiunea a 2-a. Reprezentarea părților (criterii de reprezentativitate/constatare)</i>	60
<i>Secțiunea a 3-a. Negocierea colectivă</i>	63
§1. Obligativitatea negocierii colective	63
§2. Durata contractului colectiv de muncă	63

§3. Obiectul negocierii colective _____	63
§4. Procedura negocierii colective _____	64
§5. Încheierea, forma și înregistrarea contractului colectiv de muncă _____	71
<i>Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului colectiv de muncă _____</i>	74
<i>Secțiunea a 5-a. Efectele contractului colectiv de muncă _____</i>	75
<i>Secțiunea a 6-a. Interpretarea clauzelor contractului colectiv de muncă _____</i>	75
<i>Secțiunea a 7-a. Executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului colectiv de muncă _____</i>	76
<i>Secțiunea 8-a. Particularitățile contractelor colective de muncă încheiate în cadrul autorităților publice _____</i>	78
<i>Secțiunea a 9-a. Acordurile colective _____</i>	78
CAPITOLUL AL IV-LEA. CONFLICTELE DE MUNCĂ _____	80
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și clasificarea conflictelor de muncă _____</i>	80
<i>Secțiunea a 2-a. Conflictelor colective de muncă _____</i>	81
§1. Elemente specifice _____	81
§2. Concilierea _____	82
§3. Medierea _____	83
§4. Arbitrajul _____	84
§5. Greva _____	84
5.1. Noțiune _____	84
5.2. Exercițiul dreptului la grevă _____	85
5.3. Tipuri de grevă _____	85
5.4. Libertatea grevei _____	87
5.5. Drepturile și obligațiile greviștilor _____	88
5.6. Suspendarea grevei _____	89
5.7. Încetarea grevei _____	89
5.8. Greva și forța majoră _____	89
5.9. Greva patronală (lock-out-ul) _____	90
<i>Secțiunea a 3-a. Conflictelor individuale de muncă _____</i>	91
§1. Elemente specifice _____	91
§2. Medierea _____	92
CAPITOLUL AL V-LEA. INTERDICȚIA DISCRIMINĂRII ÎN CADRUL RAPORTURILOR DE MUNCĂ _____	93
<i>Secțiunea 1. Cadrul internațional _____</i>	93
<i>Secțiunea a 2-a. Cadrul intern _____</i>	100
<i>Secțiunea a 3-a. Noțiuni _____</i>	102
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura în cazul constatării unei discriminări _____</i>	106
<i>Secțiunea a 5-a. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării _____</i>	108
CAPITOLUL AL VI-LEA. EDUCAȚIA PROFESIONALĂ ȘI PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ _____	110
<i>Secțiunea 1. Piața muncii _____</i>	110

<i>Secțiunea a 2-a. Formarea profesională</i>	111
§1. Formarea profesională prin sistemul de educație	113
§2. Formarea profesională în afara sistemului de învățământ	115
2.1. Formarea profesională a salariaților	115
2.2. Formarea profesională a funcționarilor publici	116
2.3. Formarea profesională a adulților	117
2.4. Formarea profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	118
§3. Recunoașterea calificărilor profesionale în cadrul Uniunii Europene	120
§4. Promovarea profesională în cadrul instituțiilor și autorităților publice	122
CAPITOLUL AL VII-LEA. CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ	124
<i>Secțiunea 1. Reglementarea internațională</i>	124
<i>Secțiunea a 2-a. Încheierea contractului individual de muncă</i>	124
§1. Noțiuni	124
§2. Trăsăturile caracteristice	125
§3. Capacitatea juridică a salariatului	126
§4. Capacitatea juridică a angajatorului	127
§5. Consimțământul părților la încheierea contractului individual de muncă	128
§6. Obligația de informare reciprocă	130
§7. Obiectul și cauza contractului individual de muncă	133
§8. Forma contractului individual de muncă	134
§9. Înregistrarea contractului individual de muncă în Revisal	135
§10. Munca nedeclarată	138
§11. Condiții prealabile încheierii contractului individual de muncă	138
§12. Verificarea pregătirii și aptitudinilor profesionale	142
§13. Documentele necesare pentru încheierea contractului individual de muncă	145
§14. Cumulul de funcții	146
<i>Secțiunea a 3-a. Nulitatea contractului individual de muncă</i>	148
<i>Secțiunea a 4-a. Conținutul contractului individual de muncă</i>	149
§1. Drepturile și obligațiile părților	149
1.1. Drepturile și obligațiile angajatorului	149
1.2. Drepturile și obligațiile salariaților	158
§2. Clauzele esențiale ale contractului individual de muncă	160
§3. Clauzele specifice contractului individual de muncă	163
3.1. Clauze specifice prevăzute de Codul muncii	163
3.2. Clauze specifice neprevăzute de Codul muncii	168
§4. Clauze interzise în legislația muncii	170
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea și interpretarea contractului individual de muncă</i>	171
§1. Elemente generale privind executarea și interpretarea contractului individual de muncă	171

§2. Promovarea _____	171
§3. Informarea și consultarea salariaților pe parcursul executării contractului individual de muncă, în probleme ce privesc evoluția întreprinderii (unității) naționale _____	171
§4. Comitetul European de Întreprindere sau informare și consultare a lucrătorilor în întreprinderile și grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară _____	174
§5. Implicarea lucrătorilor în activitatea societăților europene _____	179
<i>Secțiunea a 6-a. Modificarea contractului individual de muncă _____</i>	<i>180</i>
§1. Elemente generale _____	180
§2. Delegarea _____	181
§3. Detașarea _____	182
§4. Detașarea în cadrul prestării de servicii transnaționale _____	184
§5. Modificarea unilaterală și temporară a programului de lucru și a salariului _____	187
§6. Transferul _____	188
§7. Impreviziunea _____	189
<i>Secțiunea a 7-a. Suspendarea contractului individual de muncă _____</i>	<i>190</i>
§1. Elemente generale _____	190
§2. Suspendarea de drept _____	190
§3. Suspendarea din inițiativa salariatului _____	193
§4. Suspendarea din inițiativa angajatorului _____	196
§5. Suspendarea prin acordul părților _____	200
<i>Secțiunea a 8-a. Încetarea contractului individual de muncă _____</i>	<i>201</i>
§1. Elemente generale _____	201
§2. Încetarea de drept _____	201
2.1. Procedura încetării de drept a contractului individual de muncă _____	209
§3. Încetarea prin acordul părților _____	209
§4. Concedierea _____	210
4.1. Cadrul internațional _____	210
4.2. Noțiuni _____	212
4.3. Concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului _____	214
4.4. Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului _____	218
4.5. Efectele concedierii neimputabile salariaților _____	224
4.6. Revocarea deciziei de concediere _____	225
4.7. Controlul și sancționarea concedierilor nelegale _____	226
4.8. Reintegrarea în muncă _____	228
§5. Demisia _____	230
§6. Încetarea contractului individual de muncă în cazul insolvenței angajatorului _____	231
§7. Încetarea contractului individual de muncă în cazul impreviziunii _____	233
<i>Secțiunea a 9-a. Contractul individual de muncă și alte contracte _____</i>	<i>233</i>
§1. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul civil (convenția civilă) de prestări servicii _____	233

§2. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de voluntariat _____	235
§3. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de mandat _____	237
§4. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de solidaritate _____	238
§5. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de management _____	239
CAPITOLUL AL VIII-LEA. TIPURI SPECIALE DE CONTRACTE INDIVIDUALE DE MUNCĂ _____	241
<i>Secțiunea 1. Contractul individual de muncă pe durată determinată _____</i>	<i>241</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Munca prin agent de muncă temporară _____</i>	<i>245</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Contractul individual de muncă cu timp parțial _____</i>	<i>248</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Contractul individual de muncă la domiciliu _____</i>	<i>251</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Telemunca _____</i>	<i>253</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Contractul de îmbarcare al navigatorilor _____</i>	<i>257</i>
<i>Secțiunea a 7-a. Contractul de ucenicie la locul de muncă _____</i>	<i>258</i>
<i>Secțiunea a 8-a. Contractul de muncă al zilelor _____</i>	<i>263</i>
CAPITOLUL AL IX-LEA. CONTRACTELE DE MUNCĂ CU ELEMENT DE EXTRANEITATE _____	265
<i>Secțiunea 1. Reglementări aplicabile cetățenilor români cu domiciliul în România, care lucrează în străinătate _____</i>	<i>265</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Protecția cetățenilor români cu domiciliul în România care lucrează în străinătate _____</i>	<i>266</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Reglementări vizând cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene _____</i>	<i>267</i>
§1. Libera circulație a lucrătorilor _____	267
1.1. Cadrul juridic _____	267
1.2. Noțiunea de lucrător _____	269
1.3. Exercițarea dreptul la muncă _____	271
1.4. Restricții privind dreptul la liberă circulație a lucrătorilor _____	271
1.5. Reglementare specială (Roma I) _____	271
<i>Secțiunea a 4-a. Reglementări ale Uniunii Europene pentru resortisanții statelor terțe _____</i>	<i>272</i>
CAPITOLUL AL X-LEA. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ _____	275
<i>Secțiunea 1. Cadrul internațional _____</i>	<i>275</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Timpul de muncă _____</i>	<i>277</i>
§1. Noțiunea și durata normală a timpului de muncă _____	277
§2. Munca de noapte _____	280
§3. Munca suplimentară _____	280
§4. Norma de muncă _____	282

<i>Secțiunea a 3-a. Timpul de odihnă</i>	282
§1. Noțiuni	282
§2. Forme	283
2.1. Pauza de masă	283
2.2. Repausul zilnic	283
2.3. Repausul săptămânal	283
2.4. Zilele de sărbătoare legală și alte zile în care, potrivit legii, nu se lucrează	284
2.5. Concediul de odihnă	285
2.6. Zile libere plătite	289
2.7. Concediile fără plată	290
2.8. Concediile pentru formare profesională	290
2.9. Liberul pentru îngrijirea copilului	291
CAPITOLUL AL XI-LEA. SALARIZAREA	292
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și elementele salariului</i>	292
§1. Noțiunea	292
§2. Sediul materiei	292
§3. Elementele	293
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de salarii</i>	296
<i>Secțiunea a 3-a. Sistemul de salarizare</i>	298
§1. Principii specifice	298
§2. Forme de salarizare	299
§3. Modul de stabilire a salariilor	300
<i>Secțiunea a 4-a. Modalitățile de plată a salariului</i>	301
<i>Secțiunea a 5-a. Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale</i>	303
<i>Secțiunea a 6-a. Indexarea salariilor</i>	305
§1. Indexarea legală	305
§2. Indexarea convențională	306
§3. Înghețarea salariilor	306
§4. Reducerea salariilor	306
<i>Secțiunea a 7-a. Reținerile din salariu</i>	309
<i>Secțiunea a 8-a. Biletele de valoare</i>	309
<i>Secțiunea a 9-a. Veniturile salariale și alte venituri ale salariaților</i>	310
CAPITOLUL AL XII-LEA. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ	313
<i>Secțiunea 1. Cadrul internațional</i>	313
<i>Secțiunea a 2-a. Sediul materiei (cadrul intern)</i>	315
<i>Secțiunea a 3-a. Noțiune și trăsăturile caracteristice</i>	316
<i>Secțiunea a 4-a. Obligațiile angajatorului</i>	316
<i>Secțiunea a 5-a. Obligațiile lucrătorilor</i>	320
<i>Secțiunea a 6-a. Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă</i>	321
<i>Secțiunea a 7-a. Serviciul de medicină a muncii</i>	323
<i>Secțiunea a 8-a. Pericolul grav și iminent</i>	324

<i>Secțiunea a 9-a. Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor</i>	325
§1. Cercetarea evenimentelor	325
§2. Accidentele de muncă	326
§3. Înregistrarea accidentelor de muncă	327
§4. Bolile profesionale	327
<i>Secțiunea a 10-a. Măsuri speciale în cazul temperaturilor extreme</i>	328
<i>Secțiunea a 11-a. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale</i>	329
<i>Secțiunea a 12-a. Regimul de protecție a muncii femeilor, tinerilor și a persoanelor cu handicap</i>	331
§1. Regimul de protecție a muncii femeilor	331
§2. Regimul de protecție a muncii tinerilor	333
§3. Regimul de protecție a muncii persoanelor cu handicap	336
<i>Secțiunea a 13-a. Autorități și instituții competente în domeniu</i>	339
CAPITOLUL AL XIII-LEA. INSPECȚIA MUNCII	342
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale</i>	342
<i>Secțiunea a 2-a. Organizare</i>	343
<i>Secțiunea a 3-a. Funcții</i>	343
<i>Secțiunea a 4-a. Atribuții</i>	344
<i>Secțiunea a 5-a. Inspectorii de muncă</i>	348
<i>Secțiunea a 6-a. Litigii. Procedură</i>	351
<i>Secțiunea a 7-a. Asociația Internațională a Inspecției Muncii</i>	352
CAPITOLUL AL XIV-LEA. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ	353
<i>Secțiunea 1. Răspunderea disciplinară</i>	353
§1. Disciplina muncii	353
§2. Dreptul comun disciplinar	353
2.1. Cauzele de nerăspundere disciplinară	354
2.2. Abaterea disciplinară	355
2.3. Sancțiunile disciplinare	356
2.4. Procedura disciplinară	361
2.5. Posibilitatea înlocuirii sancțiunii disciplinare	365
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea patrimonială</i>	367
§1. Definiție și trăsături caracteristice	367
§2. Răspunderea patrimonială a angajatorului față de salariații săi	368
§3. Răspunderea patrimonială a salariaților față de angajator	369
3.1. Elementele răspunderii patrimoniale a salariaților	369
3.2. Obligația de restituire a salariaților	371
3.3. Procedura de stabilire a răspunderii patrimoniale	372
3.4. Cazuri de răspundere patrimonială a salariatului reglementate de Codul muncii și de Legea dialogului social	373

§4. Răspunderea administrativ-patrimonială _____	374
4.1. Răspunderea autorității/instituției pentru prejudiciile de natură materială sau morală produse ca urmare a carențelor organizatorice sau funcționale ale unor servicii publice _____	374
4.2. Răspunderea reparatorie (civilă) a funcționarilor publici _____	375
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea contravențională _____</i>	375
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea penală _____</i>	378
§1. Infrancțiuni reglementate de Codul muncii _____	379
§2. Infrancțiuni reglementate de Legea nr. 62/2011 privind dialogul social _____	382
§3. Infrancțiuni reglementate prin Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste _____	384
§4. Infrancțiunea reglementată de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă _____	385
§5. Infrancțiuni reglementate prin Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale _____	386
§6. Infrancțiuni reglementate de Codul penal _____	387
CAPITOLUL AL XV-LEA. JURISDICȚIA MUNCII _____	391
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale _____</i>	391
§1. Noțiuni _____	391
§2. Principii _____	391
§3. Părțile _____	392
<i>Secțiunea a 2-a. Medierea conflictelor de muncă _____</i>	393
<i>Secțiunea a 3-a. Competența instanțelor judecătorești _____</i>	396
<i>Secțiunea a 4-a. Reguli de soluționare a conflictelor de muncă de către instanțele judecătorești _____</i>	398
§1. Sesizarea instanței _____	398
§2. Completul de soluționare a conflictelor de muncă în primă instanță _____	399
§3. Termenele de sesizare a instanței _____	400
§4. Procedura de soluționare a conflictelor de muncă _____	403
§5. Hotărârile instanței judecătorești _____	405
§6. Apelul _____	406
§7. Căile extraordinare de atac _____	408
§8. Executarea hotărârilor judecătorești _____	409
GRILE _____	411